

GALERIE D'ART

Galerie in Epinal, Frankrijk, 1979. Foto: Warna Oosterbaan.

Galerie Münchhausen

Warna Oosterbaan

Kunstenaars leven in een wereld waarin weinig vanzelf spreekt. Het begint er al mee dat ze gedaan moeten krijgen dat wat ze maken kunst wordt genoemd. Dat is een moeilijke opgave, en hij is uniek voor de kunst. Meubelmakers kunnen op de kwaliteit van hun kasten worden beoordeeld, ingenieurs op de soliditeit van hun bruggen en sociologen op de reikwijdte van hun theorieën.

Kunstenaars kennen zo'n toetssteen niet. Er zijn schilders die een zeer goed gelijkend portret kunnen schilderen, maar in geen enkele collectie zijn opgenomen. Er zijn beeldhouwers die meesters zijn in het bronsgieten, maar nooit een belangrijke opdracht krijgen.

Wat maakt een stuk beschilderd linnen of een brok brons tot kunstwerk? Het beste antwoord op die vraag komt van de aanhanger van de institutionele kunsttheorie. Die zegt dat over de vraag of een bepaald voorwerp een kunstwerk is of niet, wordt beslist door de 'kunstwereld' - een los verband van collega-kunstenaars, critici, verzamelaars, galeriehouders en museumdirecteuren. Het enkele feit dat een kunstenaar een tentoonstelling krijgt in een belangrijke galerie of door een toonaangevende verzamelaar wordt aangekocht, kan betekenen dat ook elders de deuren voor hem opengaan. Plotseling heeft hij het tot kunstenaar geschopt, opeens kan zijn schilderij zich tooien met het etiket 'kunst'.

Het lijkt een overzichtelijk systeem, maar dat is schijn. Want hoe wordt die kunstwereld samengesteld? Het systeem voorziet niet in een duidelijke procedure. Sterker nog, eigenlijk lijkt de manier waarop de kunstwereld wordt samengesteld sprekend op de wijze waarop de kunstenaars worden geselecteerd. Alleen zijn het nu de *would be*-critici, galeriehouders en museumdirecteuren die hun bijzondere bekwaamheden moeten bewijzen. Hoe doen ze dat? Heel eenvoudig: door de juiste kunstenaars toegang tot hun collecties en hun expositieruimtes te verlenen.

En zo zijn kunstenaars en kunstwereld in dezelfde cirkel gevangen. In onderlinge afhankelijkheid maken en breken ze elkaars reputaties. Niemand die precies kan aangeven wanneer de één de ander, of de ander de één een zetje geeft.

Soms zie je hoe het begint: met een schilderij achter het raam van een galerie. Het schilderij vertrouwt op zijn lijst en op de status van de galerie. De galerie moet het van het schilderij hebben. Ze doen allebei hun best, en de signalen laten aan duidelijkheid niets te wensen over. Misschien trekken ze elkaar uit het moeras van de anonimiteit.